

DWELSHAUWERS, Jacques, pseudoniem: Jacques Mesnil (Brussel 9 juli 1872 – Montmaur-en-Diois 14 november 1940).

Stamde uit de gegoede liberaal-doctrinaire burgerij en volgde de Grieks-Latijnse afdeling van het Brusselsse atheneum, waar medestudent **August Vermeulen** een goede vriend werd. Als student aan de Université libre de Bruxelles (faculteit geneeskunde) publiceerde Dwelshauwers onder meer in het tijdschrift *Van Nu en Straks*; hij leerde er andere Van Nu en Straksers zoals Emmanuel de Bom, Alfred Hegenscheidt en Gustaaf Schamelhout kennen. Zijn aanvankelijke sympathie voor het socialisme veranderde vrij vlug in een zoekend anarchisme. Vanaf 1906 verbleef hij in Frankrijk waar hij publiceerde in vele Franse, Italiaanse en Vlaamse tijdschriften (onder meer in *Ontwaking*). Tijdens de Eerste Wereldoorlog verspreidde hij pacifistische theorieën, en vanaf 1920 sloot hij zich aan bij het

prille communisme. Als notoir 'libertair communist' stond hij uiteindelijk erg geïsoleerd.

Het verdwijnen van Van Nu en Straks in 1901 signaleerde een breuk tussen Dwelshauwers en zijn vrienden binnen de V.B. Dwelshauwers, die als kunsthistoricus mogelijk de invloed onderging van het internationale karakter van de kunstgeschiedenis, verzette zich tegen het door hem als "kleingeestig" beschouwde nationalisme. De 'Vlaamse' taal was voor hem slechts een middel en geen doel op zich geweest. Daarom kon hij de nationalistische strijd van zijn flamingantische vrienden niet steunen. Omwille hiervan ontstond er een conflict met zijn jarenlange vriend Vermeylen, door deze laatste beschreven in zijn roman *Twee Vrienden* (1943).

WERKEN: 'Een zomerdagsdroom, Verrewinkelse Fantazie', in *Van Nu en Straks*, nieuwe reeks, jg. 3, nr. 1-2 (mei 1898); – 'Alfred Hegenscheidt en de Vlaamsche Beweging', in *Ontwikking* (1907).

LITERATUUR: A. Vermeylen, *Twee Vrienden*, 1943; – M.W. Bonet, Jacques Mesnil, *journaliste et critique d'art*, 1872-1940, 1963; – J. Lavalleye, 'Jacques Mesnil', in BN, XXXIV, supplément 6, 1968; – R. Vervliet, *Leven met een schrijver. Biografie van Alfred Hegenscheidt volgens de memoires van Madeleine Hegenscheidt-Heymans en met editie van onuitgegeven documenten*, 1977; – W. van Rooy, 'Jacques Mesnil. Een vergeten Belgisch anarchist', in *Socialistische Standpunten*, jg. 32, nr. 2 (1985), p. 109-120; – M. Rutten en J. Weisgerber, *Van "Arm Vlaanderen" tot "De voorstad groeit". De opbloei van de Vlaamse literatuur van Teirlinck-Stijns tot L.P. Boon (1888-1946)*, 1988; – J. Moulaert, *Rood en Zwart. De anarchistische beweging in België 1880-1914*, 1995.

ILLUSTRATIE(S), zie: Van Nu en Straks.

WIM VAN ROOY